

Vallesos

Gent, terra i patrimoni

Dossier de premsa

El número tres ja és a la venda

Vallesos dedica un número especial a la memòria de la riuada del 1962

- La revista-llibre semestral repassa i analitza els fets i les vivències a les localitats afectades d'una tragèdia que va causar 700 morts ara fa 50 anys

- Reprodueix la crònica que Josep M. Espinàs va publicar a *Destino* i revela detalls de la utilització política que el franquisme

va fer de la catàstrofe

- La publicació també entrevista Jaume Cabré i dedica perfils als Catarres, Muriel Casals, Pep Salsetes i els escenògrafs Castells, entre d'altres

La revista llibre semestral **Vallesos** *Gent, terra i patrimoni* dedica el seu tercer número, el de primavera-estiu del 2012, a la tràgica riuada del 1962, ara que en farà cinquanta anys, que va causar 700 víctimes mortals a diverses localitats vallesanes i de la qual n'hi ha una memòria popular encara molt viva. El seu dossier central, doncs, no es dedica en aquesta ocasió a cap fet aleatori sinó a l'efemèride tràgica ocorreguda el 25 de setembre del 1962.

Amb una completa carpeta-dossier de 88 pàgines, que combina la història i l'anàlisi experta, un ampli grup de periodistes, historiadors, especialistes d'altres àmbits i testimonis personals relaten i analitzen els fets i les vivències de la que és, en nombre de víctimes, la més gran catàstrofe natural a la Península Ibèrica des del terratrèmol de Lisboa de 1795.

Amb tot, és evident que aquells aiguats van ser molt més que una catàstrofe natural, perquè l'especulació urbanística que va portar moltes persones a viure temeràriament en barraques i cases d'autoconstrucció a les vores del riu, en ple *desarrollismo* franquista, va amplificar i molt les dimensions de la tragèdia. Per això, al costat d'històries

gent terra

Carrer Doctor Puigvert, 1
08187 Santa Eulàlia de Ronçana

edicio@scripta.cat
direccio@scripta.cat

669 40 40 43
609 04 69 63

personals molt viscudes, aquells aiguats històrics s'analitzen des de diferents perspectives expertes. Així, el meteoròleg **Francesc Mauri**, que els ha estudiat a fons, dóna detalls de com es van produir i de com la "intrusió humana" en va magnificar les víctimes. "Dels aiguats del 1962, n'hem après molt però no prou", adverteix.

El dossier s'obre amb un article d'especial interès que és la crònica que el periodista i escriptor **Josep Maria Espinàs** en va escriure per al setmanari liberal *Destino*, ara traduïda al català, que és un testimoni excepcional del drama, encara en calent, que van viure d'una forma molt especial les ciutats de Terrassa i Rubí.

Les anàlisis especialitzades continuen amb articles de l'urbanista **Josep Milà**, president del Col·legi d'Arquitectes del Vallès, que sosté que, amb les inundacions, el franquisme va consolidar de forma propagandística un desenvolupament urbanístic a través de polígons d'habitatges que ja havia planificat anys abans. Per la seva part l'historiador **Martí Marin** analitza l'impacte social en la població immigrada d'uns aiguats que van fer emergir milers de barraquistes fins llavors ignorats, mentre que l'historiador **Jordi Calvet** repassa l'afectació econòmica de la catàstrofe, especialment en el sector tèxtil, i la gestió de les indemnitzacions que se'n va fer tant per a les empreses com per a les persones damnificades.

La utilització franquista de la catàstrofe

Un article conjunt entre el periodista **Ferran Sales** i l'historiador **Lluís Sales** posa en relleu la utilització que el règim franquista va fer de la catàstrofe. Expliquen els intents que hi va haver d'aturar les emissions radiofòniques de Joaquín Soler Serrano a través de Ràdio Barcelona i de la seva campanya solidària, anomenada *Operación Urgencia*, que càrrecs del règim consideraven que en lesionaven la imatge. Ferran i Lluís Sales també demostren que l'alcalde de Rubí, Miquel Rufé, vinculat a un catalanisme com el que representava l'abadia de Montserrat, va ser destituït perquè des de la Falange se'l va acusar d'haver destacat les tasques de rescat que van fer els escoltes dels Minyons de Muntanya i d'haver "silenciat per complet" la dels efectius de la Falange, de la *Guardia de Franco* o de la *Sección Femenina*. També informen de les denúncies que un dels responsables de Càritas, **Francisco Cases**, va fer queixant-se per les irregularitats de la *Sección Femenina* en l'administració de les ajudes i de la revenda il·legal a terceres persones, per part d'algunes de les seves funcionàries, de material finalista –sobretot roba– per als damnificats.

Per la seva part, el periodista **Jaume Valls Vila** analitza els aiguats com el gran fenomen mediàtic en l'àmbit estatal i internacional que van ser i el gran protagonisme de la ràdio (amb Joaquín Soler Serrano com a figura central) i de la televisió, que llavors començava a implantar-se.

En un pla més tècnic, el geòleg **Jordi Bertran** situa el paper de les riuades en la configuració de la plana vallesana, mentre que el president del Consorci per a la Defensa de la Conca del Riu Besòs, **Sergi Mingote**, tracta d'actuacions que s'han fet per evitar desbordaments com les realitzades recentment al riu Tenes, a Santa Eulàlia de Ronçana, que va patir aiguats amb víctimes el 1994.

A la carpeta s'hi recullen cròniques que relaten què va passar a les localitats on va haver-hi víctimes mortals el 25 de setembre de 1962 i en algunes d'altres: Terrassa, Rubí, Sabadell, Sant Quirze, Montcada i Reixac, Ripollet, Castellar del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Barberà del Vallès, Mollet del Vallès, Sant Llorenç Savall, Matadepera...

Entre nombrosos testimonis personals, la periodista **Laura Pinyol** recrea en un reportatge l'epopeia del *Comboi dels 105*, l'últim tren del Ferrocarrils Catalans cap a Terrassa des de Barcelona, que va poder evitar ser endut per les aigües gràcies a la intuïció i l'obstinació del seu maquinista, Francisco Duce, assistit per dos maquinistes més, Luís Ruíz i Eliseo Santodomingo, que no van deixar baixar cap passatger.

Jaume Cabré, Muriel Casals, els Catarres, els escenògrafs Castells, Pep Salsetes...

Amb una edició de 160 pàgines a color, el tercer número de **Vallesos**, dirigit pel periodista **Vicenç Relats** i que compta amb el filòleg **Ramon Vilageliu** com a editor, també inclou molts altres temes d'interès, amb glosses i articles dedicats a noms de la cultura, el patrimoni i la societat vallesana, que s'inicia amb una llarga conversa amb l'escriptor terrassenc **Jaume Cabré**. Així mateix s'hi presenten personatges com ara la sabadellenca **Muriel Casals**; el grup de pop d'Aiguafreda **Els Catarres**; els farmacèutics bicentenaris **Codina**, de Caldes de Montbui; el cuiner de l'Ametlla **Pep Salsetes**; el cantautor terrassenc **Miquel Pujadó**; el pastor transhumant del Montnegre **Ton Soler**; o el lluitador obrer sabadellenc **Àlvar García Trabranca**, Premi Solidaritat 2011.

El conte de les primeres pàgines, titulat *Els silenciosos*, en aquesta ocasió és obra de l'escriptor de Lliçà d'Amunt **Lluís Oliván**. Entre els patrimonis en destaquen un d'històric dedicat a **Julià Padró**, el veí de Lliçà d'Amunt que va sobreviure al naufragi del Titànic d'ara fa un segle, així com d'altres dedicats a la **Torrassa del Moro** de Llinars del Vallès, una torre de guaita de l'època romana restaurada recentment; el patrimoni industrial que és la Tèrmica de l'antiga fàbrica tèxtil **Roca Umbert** de Granollers; el de fauna dedicat al **tritó del Montseny** o l'artístic dedicat a les vinculacions del genial pintor desaparegut **Antoni Tàpies** amb Sant Celoni i el Montseny.

Amb una tirada de 4.000 exemplars i al preu de 8 euros, **Vallesos** es troba disponible a més de 120 punts de venda del Vallès Oriental i Occidental, especialment llibreries i quioscos cèntrics, així com a totes les botigues d'**Abacus** vallesanes i als supermercats **Bonpreu-Esclat** situats al Vallès, i en algunes gasolineres vallesanes.

Així mateix, la revista **Vallesos** compta amb un ampli i reconegut **Consell assessor** integrat per les següents persones:

Toni Altaió (portaveu de l'ADENC), **Carme Badia** (filòloga i editora), **Amadeu Barbany** (comerciant, expresident de Gran Centre Granollers), **Lluís Campins** (historiador, director del Museu de Sant Cugat del Vallès), **Salvador Cardús** (sociòleg i periodista), **Santiago Cucurella** (historiador i director de la Fundació Universitària Martí l'Humà de la Garriga); **Josep Llobet** (arquitecte, director de la Fundació Bosch i Cardellach de Sabadell), **Ferran Miralles** (biòleg), **Pruden Panadès** (gestora cultural), **Stefano Puddu** (dissenyador gràfic), **Francesc Roma** (sociòleg i geògraf), **Arnau Queralt** (ambientòleg

i president del Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya), **Carles Rué** (pedagog social i master en interpretació del patrimoni i turisme cultural) i **Joan Saborido** (economista, president de Via Vallès).

Santa Eulàlia de Ronçana, 14 de juny del 2012

Per a més informació, podeu contactar amb:

Vicenç Relats, direccio@scripta.cat 609046963

Ramon Vilageliu, edicio@scripta.cat 669404043

<http://www.vallesos.cat>

<http://www.facebook.com/revistavallesos.vallesos>
